

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประถมศึกษา นั้น นับเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากที่สุด ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้รับการยืนยันจากรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ทุกยุคทุกสมัยเป็นอย่างดี ซึ่งเห็นได้จากการทุ่มเททรัพยากรให้กับการศึกษาในระดับนี้เป็นจำนวนมาก บลาวก์ (Blauq) นักการศึกษา ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักวิชาการก็ได้กล่าวย้ำอยู่เสมอว่า การประถมศึกษาได้ให้ผลตอบแทนมากกว่าการศึกษาในระดับอื่น ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ซึ่งมีหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการประถมศึกษาของประเทศ ก็ได้ตระหนักในเรื่องนี้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เห็นได้จากความพยายามของ สพช. ที่จัดให้มีโปรแกรม และโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ประกอบ คุณารักษ์ และอำพน ศรีณชัย, 2529)

กลุ่มโรงเรียนเป็นการจัดการทางด้านบริหารการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ที่นำเอาโรงเรียนหลาย ๆ โรงเรียนมารวมกันดำเนินงานด้วยโครงสร้าง ซึ่งเอื้ออำนวยให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เป็นสมาชิก ระบบการจัดการศึกษาแบบกลุ่มโรงเรียนนับเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานบริหาร นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแพร่หลาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ [สพช.], 2532) กลุ่มโรงเรียนตามระเบียบคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529 มีจุดประสงค์ที่จะให้โรงเรียนประมาณ 7-10 โรงเรียนที่รวมเป็นกลุ่มเดียวกันนั้น ได้ร่วมมือช่วยเหลือกันดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้ทรัพยากรทุกอย่างทั้งที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ กำลังงาน กำลังความคิด และเครื่องมือพื้นฐานที่จำเป็นอื่น ๆ ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายมุ่งตรงไปที่การสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน (สพช., 2530 ก)

แนวคิดในเรื่องกลุ่มโรงเรียนได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ระยะที่การประถมศึกษาอยู่ในความ

รับผิดชอบของกรมสามัญศึกษา จากเอกสารคู่มือการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ได้กล่าวว่า กลุ่มโรงเรียนซึ่งเป็นกลไกอันหนึ่งในการบริหารการศึกษา เกิดขึ้นครั้งแรกระหว่าง พ.ศ. 2496-2497 ณ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และได้แพร่ออกไปสู่โรงเรียนประชาบาลทั่วราชอาณาจักร อย่างไรก็ตามในเอกสารส่วนใหญ่จะถือว่า กลุ่มโรงเรียนระดับประถมศึกษาเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2502 โดยกรมสามัญศึกษาซึ่งรับผิดชอบการศึกษาในขณะนั้น ได้ปรับปรุงแนวการบริหารการศึกษาของโรงเรียนประชาบาลและเทศบาลเสียใหม่ ให้จัดแบ่งโรงเรียนออกเป็นกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บริหารกิจการของกลุ่ม และร่วมมือกันปรับปรุงกิจการด้านวิชาการ (สนวนจิตร สุนทรพันธ์, 2531) ในปี พ.ศ. 2507 กรมสามัญศึกษาได้ปรับปรุงวิธีการบริหารกลุ่มโรงเรียนประชาบาลใหม่ เพื่อให้โรงเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนปรารถนาที่จะให้กลุ่มโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนที่อยู่กระจัดกระจายกันอีกด้วย ต่อมา พ.ศ. 2509 เมื่อการศึกษาประชาบาลได้โอนไปสังกัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครองก็ได้สานต่อแนวความคิดเรื่องกลุ่มโรงเรียน โดยสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการต่อไป ซึ่งจังหวัดต่าง ๆ ก็ได้ตอบสนองตามความต้องการ (สพช., 2530 ข)

พัฒนาการครั้งสำคัญของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย ได้มีขึ้นอีกเมื่อปี พ.ศ. 2523 หลังจากการประถมศึกษาได้โอนกลับมาอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติคณะกรรมการการศึกษา พ.ศ. 2523 ได้บัญญัติให้ใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นเครื่องมือในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนที่ได้ปฏิบัติสืบเนื่องอย่างไม่เป็นทางการเกือบสามสิบปี มาพัฒนาให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังด้วยความเชื่อมั่นว่าจะช่วยให้การบริหารที่มีระบบการกระจายอำนาจของการศึกษามีความสมบูรณ์ ซึ่งยังผลให้กลุ่มโรงเรียนเกิดความตื่นตัวยิ่งขึ้น สิ่งที่ช่วยให้กลุ่มโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก็คือ ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ที่บัญญัติหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติแม่บท แต่เนื่องจากโครงสร้างขององค์กรและบทบาทหน้าที่ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดผลดีกับการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนเท่าที่ควร จึงได้ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเป็นระเบียบคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529 ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิวัฒนาการล่าสุดของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา (สพช., 2530 ข)

ทางด้านความจำเป็นที่ต้องนำระบบกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษามาใช้ในประเทศไทยให้

ได้ผลอย่างจริงจังนั้น อาจกล่าวได้ว่า มาจากเหตุผลที่จะใช้เป็นกลุโบายในการพัฒนาคุณภาพ การประถมศึกษา ซึ่งหากจะดำเนินการให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การควบคุม กำกับ ดูแลและ นิเทศอย่างใกล้ชิดถึงโรงเรียน กับการให้ความสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านทรัพยากรทางการ บริหารทั้งสี่ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และเทคนิควิธีอันเป็นเครื่องมือปฏิบัติงานของครู จะมีความจำเป็นต่อการดำเนินการในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งถ้ามองข้ามการนำระบบกลุ่ม โรงเรียนมาช่วยแล้ว ความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาให้ได้ผลอย่างจริงจังนั้น จะเป็นไปได้โดยยาก กล่าวคือ

ประการแรก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ไม่สามารถควบคุม กำกับ ดูแล และนิเทศโรงเรียนด้วยตนเองได้อย่างทั่วถึงและใกล้ชิด เพราะมีโรงเรียนในความ รับผิดชอบกระจายอยู่ทั่วประเทศจำนวนมากถึง 31,377 โรงเรียน ครั้นเมื่อจะมอบให้หัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอเป็นผู้ดำเนินการแทน ก็พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วหัวหน้าการศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอคนหนึ่ง จะต้องดูแลรับผิดชอบโรงเรียนประมาณ 20 - 60 โรงเรียน ซึ่งภารกิจปกติของหัวหน้าการศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอนั้น ก็ค่อนข้างจะมากอยู่แล้ว ความเป็นไปได้ที่จะให้ควบคุม กำกับ ดูแล และนิเทศโรงเรียนอย่างทั่วถึงและใกล้ชิดดังกล่าวนั้น จึง ออกจะห่างไกลไปจากความเป็นจริง จึงจำเป็นต้องจัดให้มีองค์กรที่อยู่ระหว่างสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือหัวหน้าการศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอในเรื่องนี้ องค์กรดังกล่าวก็คือ "กลุ่มโรงเรียน" นั้นเอง

ประการที่สอง จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์ โดยตรงกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และเล็กมาก และอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนประถมศึกษานั้น เป็นโรงเรียนเพียงแห่งเดียวที่เป็นบริการของรัฐ ที่มีกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ปริมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก และเล็กมาก ที่ กระจายอยู่เช่นนี้ ก่อให้เกิดปัญหาทางการบริหารและการจัดการเป็นอย่างมาก เพราะเป็น การยากที่รัฐจะให้ความสนับสนุนทางด้านทรัพยากรที่จำเป็นได้อย่างทั่วถึง และเพียงพอ เนื่อง จากมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดจากการศึกษาวิจัยของบุคคล และสถาบัน ต่าง ๆ ว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่ ค่าใช้จ่ายต่อรายหัวของนักเรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ตลอดจนครูที่มีความสามารถเฉพาะ รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอน และเครื่องมือพื้นฐานที่จำเป็นต่าง ๆ ก็ยิ่งขาดแคลนมากกว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่อีกด้วย ดังนั้นการจัดระบบเพื่อให้โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน หรือมีเส้นทางคมนาคมติดต่อกันสะดวกได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านกำลังคนที่มีความสามารถเฉพาะอย่าง สามารถให้หยาบยิม แลกเปลี่ยนอุปกรณ์การสอนหรือเครื่องมือพื้นฐานที่จำเป็นได้ ตลอดจนสามารถร่วมมือกันประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลายปัญหาเฉพาะของโรงเรียนได้นั้น จึงเป็นความจำเป็นที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะต้องดำเนินการจัดให้มีขึ้น ระบบดังกล่าวคือ "กลุ่มโรงเรียน" นั้นเอง (สปช., 2532)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 ก) ได้กล่าวถึงครูวิชาการกลุ่มไว้ในระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529 หมวด 3 ดังนี้

ข้อ 28 ให้มีครูวิชาการกลุ่มจำนวนหกคน โดยแยกตามกลุ่มประสบการณ์กลุ่มละหนึ่งคน ยกเว้นกลุ่มทักษะให้มีครูวิชาการกลุ่มทักษะภาษาไทยหนึ่งคน กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์หนึ่งคน

ข้อ 29 ให้ประธานกลุ่มเสนอชื่อครูดีเด่นต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อแต่งตั้งเป็นครูวิชาการกลุ่ม

ในกรณีที่ไม่มีครูดีเด่นในกลุ่มประสบการณ์ใด ให้โรงเรียนภายในกลุ่มเสนอชื่อครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถทางการสอน และถือเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในโรงเรียนได้ และเคยทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษา ต่อคณะกรรมการกลุ่มเพื่อพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมแล้วนำเสนอหัวหน้าการประถมศึกษา เพื่อแต่งตั้งเป็นครูวิชาการกลุ่มให้ครบจำนวนตามข้อ 28

ฉวีวรรณ กิรติกร (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ผู้ที่ทำงานวิชาการมีอยู่หลายระดับ ระดับที่สำคัญที่สุดคือ ระดับโรงเรียน เพราะถ้าผู้ที่ทำงานระดับโรงเรียนไม่เคลื่อนไหวแล้ว ผู้บริหารระดับสูงจะทำงานไม่ได้ผล จึงถือได้ว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดในระดับโรงเรียน ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนไปในทางที่ดี ดังนั้นครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจะต้องช่วยปรับปรุงงานทุกด้านนับตั้งแต่ตัวเด็ก สื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 ค) ได้สรุปไว้ว่า "ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาทั้งในด้านการสอน การพัฒนาการสอน การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา"

โดยหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่ม นอกจากปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนโดยปกติแล้ว ยังต้องพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่ตนรับผิดชอบให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่มโรงเรียน

และมีหน้าที่ปฏิบัติงานอื่น ๆ อีก 6 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อ 30 นับว่าครูวิชาการกลุ่มเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษา เพราะมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบมากกว่าครูธรรมดา เพราะจะต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนอันเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่แสดงผลด้านคุณภาพการศึกษาว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ (สปช., 2531 ข)

ชลิตา ศรีทอง (2531) ได้อธิบายว่า จากการกำหนดหน้าที่สำหรับครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน จะเห็นว่าบุคคลเหล่านี้มีหน้าที่ปฏิบัติการสอนและพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่ตนรับผิดชอบให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่มโรงเรียนตลอดจนมีหน้าที่สำคัญอย่างอื่นอีกหลายประการ นับได้ว่าเป็นบุคคลที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมุ่งให้เป็นหลักในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเขตเดียว แต่ปัจจุบันนี้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดยังมีปัญหาด้านการเรียนการสอนอื่น ๆ อีก ประกอบกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนต่างก็สังเกตเห็นว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยังทำหน้าที่ตามระเบียบที่กำหนดไว้ได้น้อยมาก และในบางเรื่องเกือบไม่ได้ทำเลย

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าครูวิชาการกลุ่มมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง แต่จากการอธิบายของชลิตา ศรีทอง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูวิชาการกลุ่มของผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูวิชาการกลุ่มยังไม่สามารถปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529 ได้เท่าที่ควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 5 ว่ามีการปฏิบัติงานอย่างไร และมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยคงจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 5

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 5

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 5 ซึ่งได้แก่ จังหวัด
ราชบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม และสุพรรณบุรี โดยศึกษาจากกลุ่ม
ตัวอย่าง คือ ครูวิชาการกลุ่ม ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2532

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม ตามระเบียบ
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529 ข้อ 30
(สปช., 2530 ง) คือ

ครูวิชาการกลุ่มมีหน้าที่ปฏิบัติการสอนและพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่ตน
รับผิดชอบให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่มโรงเรียนและมีหน้าที่ปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้
นี้คือ

- (1) เป็นคณะทำงานในการวางแผนการเรียนการสอนของกลุ่มโรงเรียน
- (2) ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการกลุ่มในการพิจารณาแนวทางพัฒนาทาง
วิชาการ
- (3) เป็นผู้นำในการให้บริการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและห้อง
สมุดกลุ่มโรงเรียน
- (4) เป็นวิทยากรด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
- (5) เป็นคณะทำงานในการประเมินผลทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
- (6) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะทำให้ครูวิชาการกลุ่ม ทราบแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติ
งานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางแก่กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูวิชาการกลุ่มปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การปฏิบัติงาน หมายถึง ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายของครูวิชาการกลุ่ม ตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529
ครูวิชาการกลุ่ม หมายถึง ข้าราชการครูผู้สอนซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นครูวิชาการประจำกลุ่มประสบการณ์ของกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การรวมโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เข้าเป็นกลุ่มโรงเรียนตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529

เขตการศึกษา 5 หมายถึง พื้นที่ปฏิบัติการทางการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 5 ซึ่งมีกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด 236 กลุ่ม และในแต่ละกลุ่มโรงเรียนมีครูวิชาการกลุ่ม 6 คน จำนวนทั้งสิ้น 1,416 คน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (อุทุมพร จามรมาน, 2530) ซึ่งจะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 316 คน แต่เมื่อพิจารณาถึงจำนวนกลุ่มโรงเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 236 กลุ่ม สามารถศึกษาข้อมูลได้จากทุกกลุ่มโรงเรียน ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากครูวิชาการกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ ซึ่งเลือกจากครูวิชาการกลุ่มที่รับผิดชอบกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ในกลุ่มโรงเรียน

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ได้กลุ่มตัวอย่าง
472 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็น
แบบตรวจสอบรายการ และแบบปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- 2.1 ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2.2 ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม
- 2.3 ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ
ครูวิชาการกลุ่ม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย ออกหนังสือขอความร่วมมือใน
การวิจัย ถึงเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวม
ข้อมูลและขอความกรุณาออกหนังสือแจ้งไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการ
ศึกษา 5 ซึ่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดได้ดำเนินการเพื่อขอความร่วมมือจากหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอและประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้หัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอทางไปรษณีย์ เพื่อส่งต่อไปให้ประธานกลุ่มโรงเรียน และประธานกลุ่ม
โรงเรียนส่งแบบสอบถามไปให้ครูวิชาการกลุ่มตอบ เมื่อครูวิชาการกลุ่มตอบแบบสอบถาม
เรียบร้อยแล้ว ประธานกลุ่มโรงเรียนรวบรวมส่งถึงผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้เจ้าหน้าที่ของ
ถึงตนเองและติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้ว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม การปฏิบัติงานและ
ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม ด้วยการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS
หาค่าความถี่และคำนวณค่าร้อยละ ส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์
เนื้อหา และรวบรวมความคิดเห็นเรียงลำดับความถี่ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบ
คำบรรยาย

การเสนอผลการวิจัย

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย คำนิยามศัพท์เฉพาะ วิธีดำเนินการวิจัย และการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย